

Datum PM
[In te vullen door de raadsgriffie]
Raadsnummer
24193

Onderwerp

Leidraad Schone Leefomgeving

Beleidsveld

Beheer schone openbare ruimte

Portefeuillehouder

J. Luijendijk

Vragen bij + telefoonnummer

C.M. Verrips / 06 11 09 79 65

Fatale termijn

Niet van toepassing

Voorgesteld raadsbesluit

In te stemmen met de extra inzet op de drie speerpunten in de Leidraad Schone Leefomgeving te weten:

1. Intensiveren aanpak afvaldumpingen en zwerfafval;
2. Ontwikkelen beheer gericht op (schoon)beleving;
3. Ontwikkelen beleidsrichtlijn prullenbakken in de openbare ruimte.

Inleiding en bestuurlijke context

In 2021 is de 'Visie openbare ruimte Almere, een toekomstbestendige stad' vastgesteld ([RV-68/2021](#)). Deze visie schetst de ontwikkelingen en uitdagingen waar Almere de komende jaren mee te maken krijgt en aan werkt. Uitgangspunten van de visie geven richting aan deze uitdagingen, voor iedereen die aan de stad werkt. De uitdagingen voor een schoon Almere en de basisinspanningen die we daarvoor uitvoeren hebben we vastgelegd in de Leidraad Schone Leefomgeving. In deze leidraad benoemen we de werkzaamheden die Stadsreiniging uitvoert in het schoonmaken en schoonhouden van de Almeerse openbare ruimte. Dit vertaalt zich in werkzaamheden als bladeren verwijderen van verharding om gevaarlijke situaties te voorkomen, het legen van prullenbakken, het verwijderen van zwerfafval, het voorlichten en informeren over afval en een schone openbare ruimte en het uitzetten van preventieve interventies om afvaldumpingen tegen te gaan.

De basisinspanningen van waaruit wij werken zijn:

1. We zorgen voor een schone openbare ruimte en zetten hierbij in op preventie: het voorkomen van afvaloverlast.
2. We houden de stad schoon door een aanpak waarbij de intensiteit van werkzaamheden past bij de wijk.
3. We betrekken Almeeders door een combinatie van voorlichting, faciliteren van participatie, toezicht en handhaving.
4. We versterken de samenwerking tussen inwoners, ondernemers, gemeente en andere partners.
5. We verbeteren onze klanttevredenheid door snel, adequaat en met een persoonlijke aanpak te reageren op meldingen.
6. We blijven bewust nadenken hoe we de aarde zo min mogelijk kunnen belasten met onze schoonwerkzaamheden.
7. We zetten in op hergebruik van grondstoffen.
8. We zetten in op gebruik van duurzaam materieel.
9. We blijven onze beheertaak innoveren, passend bij de nieuwste kennis en ontwikkelingen, gericht op technische kwaliteit en beleving.

Voorstel aan de raad

Naast de basisinspanningen die we uitvoeren om de stad schoon te houden, stellen we voor om de komende jaren extra in te zetten op de aanpak van afvaldumpingen en zwerfafval, beheer gericht op (schoon)beleving en het ontwikkelen van een beleidsrichtlijn voor prullenbakken in de openbare ruimte.

Een schone openbare ruimte definiëren wij als een Almere waar bewoners afval op de juiste manier aanbieden. Dit betekent dat zij klein afval (zoals snoepverpakkingen, zakdoekjes) in de daarvoor geplaatste prullenbakken weggooien en groter afval (in vuilniszakken) in huiscontainers of ondergrondse/bovengrondse containers en dat zij grofvuil naar een recyclingperron brengen of op afspraak thuis laten ophalen.

Beoogd effect

(Zwerf)afval in de openbare ruimte verminderen én de schoonbeleving van gebruikers van de stad verbeteren, zodat Almere nu en in de toekomst een prettige en gezonde leefomgeving is voor natuur, dier en mens.

Toelichting en argumenten

De Leidraad Schone Leefomgeving beschrijft de ambities en basisinspanningen waarmee de gemeente regio voert op een schoon Almere. Om te blijven ontwikkelen, stellen we voor in te zetten op drie speerpunten. Speerpunten die aansluiten bij de geleerde lessen uit de stadsconsultatie, ervaring uit de uitvoering én die we zien als verdieping op de basisinspanningen:

a. Intensiveren aanpak afvaldumpingen en zwerfafval

We geven extra aandacht aan het opruimen, voorkomen en aanpakken van afvaldumpingen en zwerfafval. Naast de in 2022 gestarte aanpak afvaldumpingen (voormalige Schone Straat Strategie) voeren we nog extra acties uit om tot een schone openbare ruimte te komen:

(1) we stellen een gerichte aanpak op voor ontwikkelgebieden en bestaande gebieden. We zien namelijk verschil in het soort afvaldumpingen in bestaande gebieden versus gebieden waar nog volop wordt gebouwd; (2) we onderzoeken op welke wijze we gedragsverandering, voorlichting en communicatie kunnen inzetten om de bewustwording over zwerfafval en afvaldumpingen te vergroten.

b. Ontwikkelen beheer gericht op (schoon)beleving

We ontwikkelen onze aanpak voor een schone leefomgeving van beheer op beeldkwaliteit naar beheer op beleving. Onze ervaring leert dat beeldmeetlatten op het gebied van schoon niet altijd passen bij de werkelijkheid. Deze methodiek houdt bijvoorbeeld geen rekening met beleving en met verplaatsing van zwerfafval. Schoonbeleving hangt niet alleen samen met het aantal stuks afval, maar ook met andere factoren als onkruid, geur, het zien van beheerwerkzaamheden en aanwezigheid van zichtbare prullenbakken. Daarom werken we in Almere toe naar een beheerstrategie op basis van beleving. In de praktijk betekent dit dat we aan de hand van een aantal factoren bepalen wat nodig is in de wijk voor een schone leefomgeving. We zien in de uitvoering dat deze vorm van beheer goed past bij onze samenwerking met Tomingroep. Daarom willen we dit verder ontwikkelen en een stap maken richting belevingsgestuurd beheer. In samenwerking met andere gemeenten, CROW en universiteiten doen we komende jaren onderzoek naar belevingsgestuurd beheer om te kijken hoe we de beleving van bewoners kunnen opnemen in de beoordeling en het beheer van de openbare ruimte.

c. Ontwikkelen beleidsrichtlijn prullenbakken in de openbare ruimte

We versterken de positieve effecten uit speerpunten 1 en 2 door een beleidsrichtlijn voor het plaatsen van prullenbakken vast te stellen. We weten uit ervaring goed welke plekken geschikt zijn voor het plaatsen van prullenbakken, zoals in de buurt van speeltuinen, bij bankjes, langs wandelpaden, rondom scholen, in en aan de rand van parken. We bekijken per plek of het noodzakelijk en geschikt is om er een prullenbak te plaatsen. En of we het gewenste effect behalen, namelijk het voorkomen van zwerfafval. De uitgangspunten die wij hanteren bij het plaatsen van een prullenbak leggen we ook graag vast in beleid. De richtlijn zorgt ervoor dat we structuur, eenduidigheid en logica aanbrengen in de inrichting van nieuwe gebieden en herinrichting van bestaande gebieden. Zo voorkomen we dat prullenbakken ten overvloede en overbodig ergens staan of juist missen (wat kan uitnodigen om afval op straat te gooien).

Kanttekeningen en alternatieven

Een alternatief is om de focus op één of meerdere van de bovengenoemde drie speerpunten niet uit te voeren en/of een focuspunt te verleggen.

Dit betekent dat wij niet alle drie de voorgestelde speerpunten uitvoeren. Een gevolg kan zijn het steeds groter wordende probleem van zwerfafval en afvaldumpingen in de openbare ruimte. Hetgeen we hard aan werken om te verminderen. Door in te zetten op de drie voorgestelde speerpunten zorgen we ervoor dat we onze basisvoorzieningen voor wat betreft het plaatsen van prullenbakken en beheer op een schone leefomgeving verder op orde brengen, Almeerders meenemen in het creëren van een schone(re) leefomgeving én ze ook bewust maken van de afvalregels en de termijneffecten van zwerfend afval.

Financiële middelen en effecten

Wij voorzien bij het vaststellen van de drie speerpunten om te werken aan een schoner Almere geen financiële consequenties. Het komt in de praktijk met name neer op het verlengen en verbreden van de scope van de aanpak afvaldumpingen (voormalige Schone Straat Strategie), waarin we projecten hebben afgerond en ruimte maken voor deze speerpunten. De kosten worden gedekt binnen het bestaande budget.

Uitvoering / Vervolgproces

De basisinspanningen en de speerpunten geven richting aan keuzes die wij maken binnen de middelen die beschikbaar zijn voor het schoonbeheer van de stad. We meten in hoeverre onze werkzaamheden bijdragen aan onze doelen om de hoeveelheid (zwerf)afval in de openbare ruimte te verminderen en de schoonbeleving van Almeerders te verhogen. We ontwikkelen een systeem dat structuur geeft aan de informatie die wij verzamelen voor het monitoren van onze inzet voor een schone(re) stad.

Tweejaarlijks evalueren wij de voortgang van onze doelstelling, om zo waar nodig aanpassingen te treffen en in te spelen op (nieuwe) ontwikkelingen. Wanneer deze aanpassingen en/of ontwikkelingen leiden tot een herijking van de speerpunten, ontvangt uw raad een voorstel.

Communicatie en participatie

In de aanloop naar de Leidraad Schone Leefomgeving is op een aantal manieren input opgehaald bij gebruikers van de stad ([RB-160/2022](#)). Deze leidraad gaat namelijk niet alleen uit van technische en beleidsmatige vereisten, maar ook van de grootste wensen en behoeften van de stad. Om te komen tot een selectie van speerpunten voor een schoner Almere zijn inwoners en ondernemers via diverse kanalen en activiteiten benaderd om wensen en behoeften uit te spreken.

Gezamenlijke stadsconsultatie beleidsnota's groen, civiel en schoon - inwoners

In Q1/Q2 2023 hebben wij op de drie beheerthema's stadsgesprekken in alle stadsdelen gevoerd en een online enquête steekproefsgewijs uitgezet. Ruim 2.650 Almeerders hebben meegewerkt aan dit tweeledig onderzoek, gehouden onder het gemeentelijke onderzoekspanel van team Onderzoek & Statistiek. Graag verwijzen wij u voor de resultaten naar de Bijlage Onderzoeksrapport Stadsconsultatie 2023 Schoon, Groen en Civiel.

Werkgroep veilig ondernemen - ondernemers

Op 7 maart 2023 hebben wij de drie beheerthema's besproken binnen de werkgroep veilig ondernemen, waarin vertegenwoordigers van bedrijventerreinen en centra met politie en gemeente samenkwamen om onderlinge samenwerking en afstemming te bespreken.

Na vaststelling van de speerpunten door de raad wordt op de gemeentelijke website een samenvatting van de uitkomsten van de stadsconsultatie geplaatst. De Leidraad Schone Leefomgeving wordt gepubliceerd op Notubiz en www.officielebekendmakingen.nl.

Bijlagen

- Leidraad Schone Leefomgeving
- Onderzoeksrapport Stadsconsultatie 2023 Schoon, Groen en Civiel

Voorstel aan de raad

Achterliggende stukken

- Collegevoorstel Leidraad Schone Leefomgeving en -besluit d.d. 9 juli 2024
- Visie openbare ruimte Almere, een toekomstbestendige stad ([RV-68/2021](#))
- Gezamenlijke stadsconsultatie beleidskaders groen, civiel en schoon ([RB-160/2022](#))

Datum PM
[In te vullen door de raadsgriffie]

Raadsnummer
24193

Onderwerp

Leidraad Schone Leefomgeving

De raad van de Gemeente Almere

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders,

Besluit:

In te stemmen met de extra inzet op de drie speerpunten in de Leidraad Schone Leefomgeving te weten:

1. Intensiveren aanpak afvaldumpingen en zwerfafval;
2. Ontwikkelen beheer gericht op (schoon)beleving;
3. Ontwikkelen beleidsrichtlijn prullenbakken in de openbare ruimte.

Almere,

De raad voornoemd,

De griffier,

G.J. Broer

De voorzitter,

W.H.J.M. van der Loo